Hírek

Az UNESCO 1979—1980. évi program- és költségvetés-tervezete (rövidítve)

Az UNESCO főigazgatósága közzétette a szervezet 1979—1980. évi program- és költségvetés-tervezetét, amelyet a közgyűlés 20. ülésszakán (Párizs 1978. október) vitattak meg.

A főigazgató 1979—80-ra 276 millió dolláros költségvetés elfogadását javasolta.

Fenti összegen kívül az UNESCO előreláthatólag az ENSZ Fejlesztési Programjától és más forrásokból további 172 millió dollárt kap, s így 1979—80-ban összesen 448 millió dollárral gazdálkodhat.

Nevelésügy

A nevelésügy továbbra is kiemelt területe marad az UNESCO tevékenységének. Az 1979—80. évi költségvetésből részesedése 20,2%, azaz 55,6 millió dollár. Emellett a nevelésügyi programok fedezésére fordítják a költségvetésen kívüli keretek mintegy 60%-át, s ez további 98,6 millió dollárt jelent.

Egzakt és természettudományok

E tudományokra az UNESCO az eddiginél is nagyobb figyelmet kíván fordítani. Ez abban is megmutatkozik, hogy a főigazgató a legnagyobb mérvű költségvetésemelést éppen e fejezet esetében javasolta (8,9%). Így a természettudományi tevékenységekre a következő két évben az UNESCO a rendes költségvetésből 27,5 millió dollárt költ, egyéb forrásokból pedig 38,7 milliót szán konkrét fejlesztési programok támogatására.

Ezen belül az energiakutatás terén egyaránt foglalkozik a hagyományos és az új, kevésbé szennyező hatású energiahordozók felhasználásával, az elszigetelt környezetben használható ki energiatermelő egységekkel, a fejlődő országok által hatékonyabban használható energiarendszerekkel, különösen a napenrgia alkalmazásával. A regionális programok keretében 1980-ban kerül sor egy európai munkacsoport felállítására a napenergia-kutatás összehangolása céljából.

Az ásványkincsek és energiaforrások (7.1) ésszerű felhasználásával foglalkozó tevékenységek a Nemzetközi Geológiai Korrelációs Program (PICG) keretében kapnak helyet. E program fő témái a földkéreg szerkezete és fejlődéstörténete; az ásványkincsek eredetére, eloszlására és kronlógiájára vonatkozó ismeretek szintézise; a földtudományi adatok gyűjtése, értékelése és térképi ábrázolása; a földtudományi szakemberek képzése; a természeti csapások okainak és elhárítás lehetőségeinek kutatása. A Geológiai Korrelációs Program keretében mintegy 60 téma tanulmányozása zajlik, emellett folytatódnak a világ és az egyes régiók geológiai atlaszainak, érc és tektonikai térképeinek szerkesztési munkálatai.

Az élő természet erőforrásaival (7.2) foglalkozó fejezet központi magját az Ember és Bioszféra Program (MAG) alkotja, amely az embri tevékenység, illetve a szárazföldi és vízi ökoszisztémák kölcsönhatását vizsgálja.

A hidrológia (7.3) terén javasolt program célja, hogy a nemzetközi együttműködés révén elősegítse a víztartalékokkal való ésszerű gazdálkodást, pontosabbá tegye a víz körforgására, a vízhozamokra, a vízszennyeződés veszélyeire vonatkozó ismereteket.

Az egzakt és természettudományos fejeztben kapott helyet két olyan téma, *a környezet és az emberi lakóhely* (7.5), illetve *az emberiség kulturális és természeti örökségének védelme* (7.6), amelyet korábban ez a fejezet nem érintett.

Társadalomtudományok

A társadalmi területre hagyományosan minden más fejezetnél kisebb rész jut a költségvetésből, a rendes költségvetésből csak 12,7 millió dollár, a költségvetésen kívüli forrásokból pedig mindössze 7,5 millió.

Kultúra és kommunikáció

A program középpontjában — mint már két évvel ezelőtt is — a kulturális sajátosságok hangsúlyozása áll, amelynek megőrzése, továbbfejlesztése és kiteljesítése minden ország, közösség és egyén fejlődésének fontos tényezője.

Szerzői jog, információs rendszerek és szolgálatok, statisztika

A szerzői jog (9.2) területén az Egyetemes Szerzői Jogi Egyezmény mellett az UNESCO számos részterület szabályozásával foglalkozik. Így az előadóművészek, hangfelvételek és rádióműsorok védelmével, a műholdak által továbbított műsorokat hordozó rádióhullámok felhasználásának kérdésével, a fordítók jogaival, szerzők kettős adóztatásának kiküszöbölésével, a védett művek számítógépes tárolásának és újrafelhasználásának szerzői jogi kérdéseivel a közönség tulajdonát képező művek tiszteletben tartásával és a folklór védelmével, továbbá fontos tevékenységet fejt ki a szerzői jogi dokumentáció információ és szakemberképzés vonatkozásában.

Az információs rendszerek és szolgálatok (10.1) fejlesztését az Általános Információs Program kormányközi bizottsága elvi irányításával valósítja meg. A javasolt akciók keretében az UNESCO felmérést készít a tagállamok meglévő információs bázisáról, segítséget nyújt a nemzeti információs stratégiák kidolgozásához, a regionális együttműködéshez, így a Helsinki Záróokmánynak megfelelően az UNISIST terén folyó európai együttműködéshez. 1979-ben kerül sor az UNISIST II-re (Kormányközi konferencia a műszaki-tudományos információnak a fejlődésben betöltött szerepéről). Tovább folyik az UNESCO és az ENSZ más szakosított intézményei által kidolgozott információs rendszerek egyeztetése és az UNESCO-n belül kialakított sokféle kisebb-nagyobb tájékoztatási rendszer és hálózat összehangolása.

(MGI — Nemzetközi szervezetek anyagaiból)

Digitalizálva a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal támogatásával, a Magyarhoni Földtani Társulat kezdeményezésére.